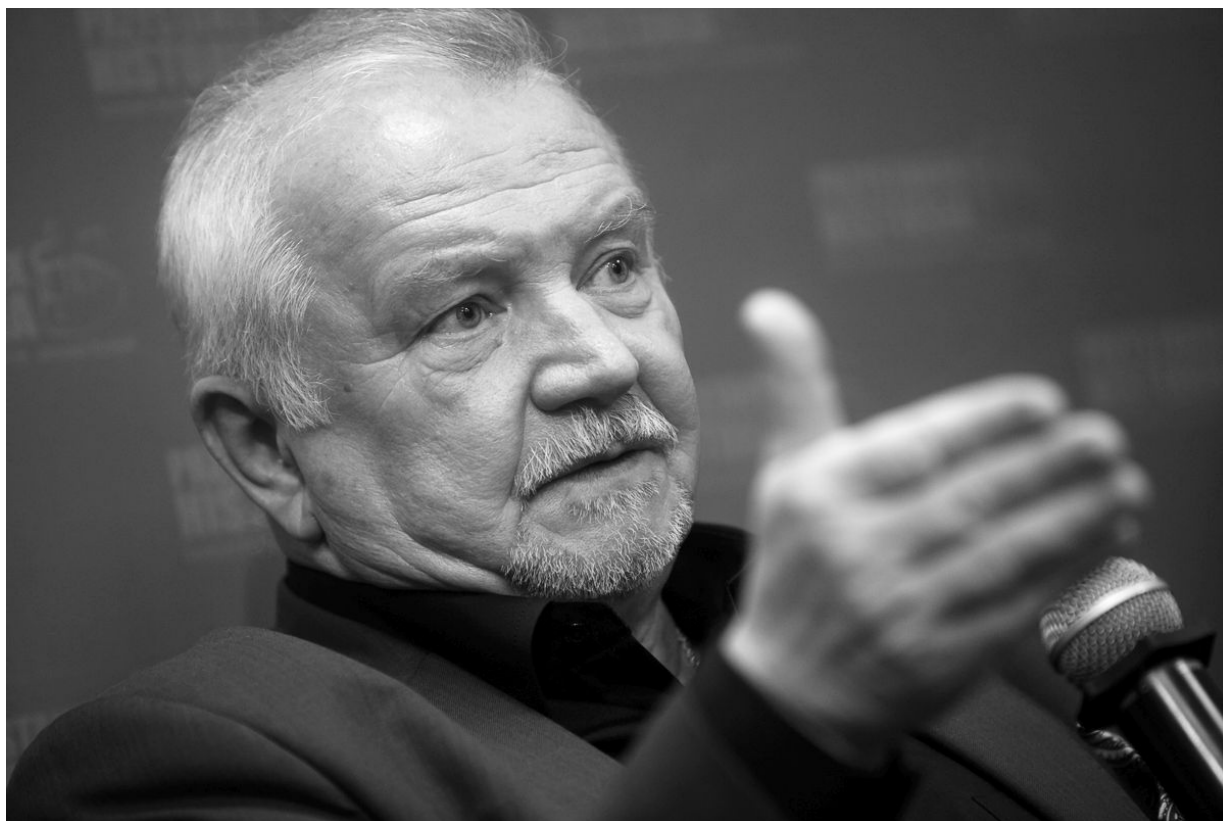

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/156907,Zmarl-Andrzej-Rozplochowski-19502021-legendarny-dzialacz-Solidarnosci.html>
27.04.2024, 19:14

Zmarł Andrzej Rozpłochowski (1950-2021), legendarny działacz „Solidarności”

W poniedziałek 20 grudnia 2021 r. odszedł Andrzej Rozpłochowski, sygnatariusz porozumienia katowickiego z 11 września 1980 r., jeden z liderów śląsko-dąbrowskiej „Solidarności” i członek władz krajowych związku, odznaczony Krzyżami Kawalerskim i Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Wolności i Solidarności.

Andrzej Rozpłochowski, działacz opozycji w okresie PRL i jeden ze współtwórców śląskiej „Solidarności”. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Urodził się 7 września 1950 r. w Gdańsku-Oliwie. W niezależną działalność zaangażował się w sierpniu 1980 r., uczestnicząc w strajku w Kombinacie Metalurgicznym Huta Katowice w Dąbrowie Górniczej. Od 31 sierpnia stał na czele tamtejszego Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego, następnie Międzyzakładowego Komitetu Robotniczego. Był jednym z sygnatariuszy porozumienia katowickiego z 11 września 1980 r., w którym władze komunistyczne zobowiązywały się do akceptacji działań zmierzających do powstania, organizowania i funkcjonowania struktur niezależnego ruchu związkowego na terenie

całego kraju. Od września 1980 r. zaangażował się działalność NSZZ „Solidarność”. Był m.in. przewodniczącym Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” Katowice, członkiem Prezydium Krajowej Komisji Porozumiewawczej, współzałożycielem Krajowego Komitetu Obrony Więzionych za Przekonania i członkiem regionalnych struktur komitetu.

Latem 1981 r. kandydował na stanowisko przewodniczącego Prezydium Zarządu Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „Solidarność”. Na I Krajowym Zjeździe Delegatów Związku wszedł w skład Komisji Programowej, został także członkiem Komisji Krajowej. Od października do grudnia 1981 przewodniczył Miejskiej Komisji Koordynacyjnej „Solidarności” w Dąbrowie Górniczej. Z uwagi na swoją bezkompromisowość i jednoznacznie antykomunistyczne poglądy postrzegany był przez władze komunistyczne jako jeden z najmniejbezpiecznych przywódców „Solidarności”. Zwalczano go jako „radykała” i „ekstremistę”.

Po wprowadzeniu stanu wojennego został internowany i przetrzymywany kolejno w areszcie Komendy Wojewódzkiej MO w Katowicach, a następnie ośrodkach internowania w Zabrze-Zaborzu, Grodkowie i Uhercach. Aresztowany tymczasowo w grudniu 1982 r. wraz z sześcioma innymi członkami Komisji Krajowej „Solidarności” na mocy postanowienia Naczelnej Prokuratury Wojskowej, podejrzany był o działalność „zmierzającą do obalenia przemocą socjalistycznego ustroju PRL”. Od 22 grudnia 1982 r. przetrzymywany bez wyroku sądu w areszcie śledczym przy ul. Rakowieckiej w Warszawie, został stamtąd zwolniony dopiero na mocy amnestii z lipca 1984 r., w sierpniu tego samego roku.

Współpracował z podziemnymi strukturami „Solidarności”, m.in. z Regionalną Komisją Wykonawczą NSZZ „S” Regionu Śląsko-Dąbrowskiego. Od 1985 r. był członkiem Prezydium Polskiej Partii Niepodległościowej. Od października 1986 r. działał w jawnej regionalnej Tymczasowej Radzie NSZZ „Solidarność”. W 1988 r. wyjechał do Stanów Zjednoczonych. Od 1988 r. był pełnomocnikiem Polskiej Partii Niepodległościowej na zachodzie. Publicysta „Horyzontów”, „Gwiazdy Polarnej” i „Nowego Dziennika”. Członek Americans For Independent Poland w Nowym Jorku oraz Instytutu im. Józefa Piłsudskiego.

W sierpniu 2010 r. powrócił do kraju. Aktywnie uczestniczył w życiu społecznym, był m.in. współzałożycielem i prezesem Porozumienia Katowickiego 1980 – Stowarzyszenia na Rzecz Pamięci w Katowicach, zastępcą przewodniczącego Rady do Spraw Działaczy Opozycji Antykomunistycznej na Rzecz Osób Represjonowanych z Powodów Politycznych przy Szefie Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, przewodniczącym Wojewódzkiej Rady Konsultacyjnej do Spraw Działaczy Opozycji i Osób Represjonowanych w Katowicach, komentatorem wydarzeń społecznych i politycznych, uczestnikiem różnych debat publicznych.

Swoją działalność opozycyjną opisał we wspomnieniach *Postawią Ci szubienicę... NSZZ Solidarność MKZ Katowice 1980–1981. Wspomnienia*, t. 1 (2011), t. 2 (2012); *Jeden z jedenastu. Wspomnienia z internowania i uwięzienia 1982–1984* (2019).

W 1990 r. Rząd RP na Uchodźstwie odznaczył go m.in. Srebrnym Krzyżem Zasługi, w 2010 r. prezydent RP Bronisław Komorowski uhonorował go Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, w 2017 r. prezydent RP Andrzej Duda nadał mu Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski. W 2015 r. odznaczony także został Krzyżem Wolności i Solidarności. W sierpniu 2021 r. został wyróżniony tytułem Człowieka Roku „Tygodnika Solidarność”.

Cześć Jego Pamięci!